

Laura Lindholm
OTK, neuvottelujohtaja
Lääkäriliitto
laura.lindholm[a]laakariliitto.fi

Koulutuskulut lääkärin verotuksessa

Erikoislääkärikoulutuksen aikana suoritettavan muun koulutuksen ohella on pohdittava kohdistuuko koulutus ko. työssä tarvittavan ammattitaidon ylläpitämiseen joka henkilöllä jo on.

Koulutuksesta verovelvolliselle itselleen aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuudesta ei ole tuloverolaissa erikseen säädetty. Nimenomaisten säännösten puuttuessa sovellettaviksi tulevat tulon veronalaisuutta ja luonnollisia vähennyksiä koskevat yleiset säännökset.

Tuloverolain (TVL) 29 § yleissäännös määrittelee veronalaisen tulon, joista on mahdollisuus vähentää tulon hankkimisesta johtuneet menot. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (EVL) 7 §:n mukaan vähennyskelpoisia ovat elinkeinotoiminnassa tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot ja menetykset. Muita erityisiä säännöksiä asiasta ei ole. Koulutuskulut saattavat siten olla ansiotuloista vähennyskelpoisia tulonhankkimiskuluja tai vähennyskelvottomia elantomenoja.

Koulutuksista on olemassa kuitenkin runsaasti KHO:n ja HO:n oikeuskäytäntöä, jota kautta on muodostunut vakiintunutta verotuskäytäntöä.

Pääasiassa koulutuskustannusten luonne ratkaisee myös niiden vähennyskelpoisuuden. Ratkaisuun vaikuttavat aina verovelvollisen yksilölliset olosuhteet mm. mikä on pohjakoulutus, työhistoria ja työtehtävät sekä uusi koulutus.

Peruskoulutuksesta ja ammattiin tähtääväästä koulutuksesta aiheutuneet menot eivät ole

verotuksessa vähennyskelpoisia. Jatkokoulutuksesta ja pätevoitymisestä aiheutuneet menot eivät ole myöskään vähennyskelpoisia, jollei ko. koulutus ole tarpeellinen verovelvollisen siinä työssä, joka hänellä on ollut ennen koulutusta, tarvittavan ammattitaidon ylläpitämiseksi. Lisäksi kurssimuotoisen koulutuksen kulut voivat olla vähennyskelpoisia. Vähennyskelpoisuus edellyttää opiskelun olevan välittömästi sidoksissa tulonhankintaan. Viime kädessä koulutusmenojen vähennyskelpoisuus arvioidaan tapauskohtaisesti kokonaisharkintaa käyttäen.

Verotuksen näkökulmasta jatkokoulutukseksi katsotaan esimerkiksi

- ylemmän tutkinnon suorittaminen oman ammattialan piirissä,
- saavutetaan jonkin työn, ammatin tai viran harjoittamisen edellyttämä nimike, lupa tai pätevyys
- tai hankitaan oleellisesti uusi ammattitaito.

Koulutuskulujen vähennyskelpoisuuden on siten katsottu edellyttävän, että verovelvollisella on jo ennen koulutukseen hakeutumista työ, koulutus on tarpeellinen juuri siinä työssä ja työhön kuuluvissa työtehtävissä tarvittavan ammattitaidon ylläpitämisessä. Lähtökohtana on työntekijän jatkaminen koulutuksen jälkeenkin samassa työssä ja samoissa työtehtävissä, joita hän hoiti ennen koulutukseen lähtöäkin.

Usein koulutusmenojen vähennyskelpoisuus ratkeaa kokonaisharkinnan perusteella.

Koulutuksista on olemassa kuitenkin runsaasti KHO:n ja HO:n oikeuskäytäntöä, jota kautta on muodostunut vakiintunutta verotuskäytäntöä.

Vähennysvaatimuksen yhteydessä on hyvä jo esittää selvitystä mm.

- uudesta koulutuksesta,
- miten koulutus liittyy verovelvollisen tulonhankintaan ja mistä koulutustarve on aiheutunut
- pohjakoulutuksesta ja työhistoriasta
- työstä jota on hoitanut ennen koulutukseen hakeutumista (esim. miten pitkään työsuhde on kestänyt ennen koulutuksen alkua, mitkä ovat olleet henkilön työnimikkeet ja työtehtävät työsuhteen aikana, onko kysymyksessä esimerkiksi lääkärin erikoistumiskoulutukseen liittyvä työskentely tai onko työsuhde muuten määräaikainen)
- työnantajan osallisuudesta
- verovelvollisen sitoutumisesta jatkamaan työskentelyä työnantajansa palveluksessa koulutuksen jälkeen

MBA-tutkinnot

Korkeakoulut tarjoavat erilaisia Master of Business Administration (MBA) -koulutusohjelmia. Koulutusohjelmien laajuus ja sisältö vaihtelevat ja kesto työn ohessa suoritettuna on yleensä puolesta-toista vuodesta kahteen vuoteen, jopa kolmekin vuotta. MBA-tutkinto on lähtökohtaisesti jatkokoulutusta, joka sisältää liiketalouden ja johtamisen asioita. MBA-tutkinto ei kuitenkaan ole Suomen tutkintojärjestelmän mukainen tutkinto.

Verohallinnon mukaan ammatillista kehittymistä edistävää ja täydentävää MBA-koulutusta voidaan pitää sen luonteisena koulutuksena, josta aiheutuneet kustannukset ovat koulutettavan itsensä suorittamina vähennyskelpoisia eikä niistä myöskään työnantajan maksamina synny palkaksi katsottavaa tuloa. Edellytyksenä vähennyskelpoisuudelle on, että koulutukseen osallistuva toimii jo työelämässä ja koulutuksen tarkoituksena on hänen tehtävänsä vaatiman ammattitaidon säilyttäminen tai kehittäminen.

Tarpeen olemassa olevan ammattitaidon täydentämiseen osallistumalla MBA-koulutusohjelmaan voi aiheuttaa esimerkiksi alan kansainvälistymisen vaatima osaaminen. Ammattitaidon ylläpitämiseen tai kehittämiseen kuuluvana koulutuksena ei kuitenkaan voida pitää MBA-koulutusta, joka on alkanut ennen uuden työsuhteen alkamista, työtehtävä on muuttunut ja ei ole ollut uudessa tehtävässä vaadittavaa peruskoulutusta. Mikäli MBA-koulutus tähtää uralla etenemiseen, kyse on vähennyskeltottomasta menosta. Uusiin tehtäviin siirtyminen ei ole peruste

koulutusmenojen hyväksymiseksi. Loppujen lopuksi ratkaisut tehdään tapausten erityispiirteet huomioiden.

Psykoterapeuttikoulutukset ja niihin liittyvä psykoterapia

Psykoterapeuttikoulutusten kesto on useimmiten kolmesta viiteen vuotta. Koulutuksen perusteella voi hakea oikeutta käyttää Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetun asetuksen mukaista nimikesuojattua psykoterapeutin ammattinimikettä. Koulutuskulujen vähennyskelpoisuutta huomioitaessa annetaan painoarvoa monille muuttujille jatkokoulutuskulujen yleisten edellytysten lisäksi. Ensiksikin koulutukset vaihtelevat sisällöltään ja laajuudeltaan

ja opiskelijoiden lähtötilanteen vaihtelevat (lääketieteen kandidaatti, lääkärin erikoistumisopintoja suorittava/psykiatrian erikoislääkäri). Lisäksi koulutusta edeltävillä työtehtävillä on merkitystä, mm. missä määrin työtehtävät ovat sisältäneet psykoterapiatyötä tai muita tehtäviä, jotka ovat edellyttäneet psykoterapeuttista osaamista jo ennen koulutusta.

Ratkaisukäytännöt ja ennakkoratkaisut

KHO:n ratkaisukäytäntöjen osalta löytyy sekä hyväksytyjä että hylättyjä tapauksia. MBA-koulutuksista löytyy myös joitakin hylkääviä ratkaisuja lääkärin osalta, jolloin ratkaisuperusteena on mainittu lääketieteen alan pohjakoulutus ja työtehtävien sisältö. ET-tasoisia psykoterapeuttikoulutuksia ei ole aina hyväksytty vähennyskelpoisiksi edes psykiatrian erikoislääkärille. VET-tasoinen terapeuttikoulutus on ilmeisesti vähennyskelpoinen vain poikkeustilanteissa. Erikoislääkärikoulutuksen aikana suoritettavan muun koulutuksen ohella on pohdittava kohdistuuko koulutus ko. työssä tarvittavan ammattitaidon ylläpitämiseen joka henkilöllä jo on.

Epävarmassa tilanteessa jokaisella on mahdollisuus hakea sitova verotuspäätös etukäteen ennakkotieto- ja ennakkoratkaisumenettelyn kautta. Lisäksi jatkokoulutukseen kannattaa ryhtyä vasta sen jälkeen kun on vakiintuneesti asettunut työskentelemään niissä työtehtävissä, joissa koulutusta tarvitaan. ■

Epävarmassa tilanteessa jokaisella on mahdollisuus hakea sitova verotuspäätös etukäteen ennakkotieto- ja ennakkoratkaisumenettelyn kautta.